

ЕДБ

● Број 476 ● Јул 2010. ● Година L ● Први број изашао 1960. ● ISSN 1452 - 0753

МОЗАИК: ОБИМНИ РАДОВИ НА РЕКОНСТРУКЦИЈИ „ЖИЛЕ КУЦАВИЦЕ“ БЕОГРАДА ● СТР. 10-11

ТЕМА МЕСЕЦА : МИЛИЈАРДЕ ЗА НОВЕ КАПАЦИТЕТЕ ● СТР. 6 - 7

Оснивач Привредног друштва
ЈП Електропривреда Србије

Генерални директор:
Драгомир Марковић

Издавач:

Привредно друштво
за дистрибуцију
електричне енергије
„Електродистрибуција - Београд“ д.о.о. Београд

Директор:

Стеван Милићевић

Главни и одговорни уредник:

Миланка Стојанић

Новинар:

Тања Зорановић

Уређивачки одбор:

Миланка Стојанић, Тања Зорановић,
Невенка Бошковић, Татјана Панџић,
Владимир Шилјут, Иван Илић,
Дарко Недовић и Богољуб Радуловић

Адреса редакције:

11000 Београд, ул. Масарикова 1-3

Телефони:

011 340 50 12

011 340 52 30

Централа: 011 361 67 06

Локали: 1612, 1630

e-mail: informisanje@edb.rs

www.edb.rs

Графичка припрема:

Владимир Н. Крајновић

Штампа:

Пропаганда Јовановић, Београд

Тираж:

1500

Електронско издање листа "ЕДБ"
налази се на адреси: www.edb.rs/list.php
као и на "ЕДБ" интранет порталу,
на страници "Обавештења"

CIP - каталогизација у публикацији
Народна Библиотека Србије,
Београд 658 (497.11)
Месечно:
ISSN 1452 - 0753 = Електродистрибуција
(лист) COBISS.SR-ID 18118658

САДРЖАЈ

УВОДНИК

Време годишњих одмора 03

ИЗ ЕПС-а

Заједничка фирма ЕПС-а и „Сечи енергије“ 04

АКТУЕЛНО

Најбољи у мају, трећи у јуну 05

ТЕМА МЕСЕЦА

Милијарде за нове капацитете 06 - 07

У ФОКУСУ

Ублажити негативне утицаје 08

НА ЛИЦУ МЕСТА

Варљиво лето правило невоље 09

МОЗАИК

Ново рухо за Булевар краља Александра 10 - 11

АКТУЕЛНО

Пуне руке посла за ЕДБ лаборанте 12 - 13

АКТУЕЛНО

Позови 340 - 5555 ради информације 14

АКТУЕЛНО

Савладани метеоролошки екстреми забележени прошле зиме 15

ДЕШАВАЊА

За боље „газдовање“ енергијом / Кадровске промене 16

ЗДРАВЉЕ

Пушачима заиста одзвонило 17

СИНДИКАТИ

Две реке, један град и брод 18

ФОРУМИ

CIRED 2010 у Лиону / Конференција IEEP 2010 19

Време годишњих одмора

Годишњи одмори и време за опуштање не служе само за забаву, већ су необично важни за наше физичко и ментално здравље, као и за нашу радну способност. После одмора смо креативнији и продуктивнији него када смо преоптерећени или недовољно одморни. Људи се морају одмарати и с времена на време „напунити батерије“. Посебно у транзиционим друштвима, као овом у којем ми живимо, а које је изузетно подложно разним негативним случајевима и социјалним поремећајима и у коме су многи људи принуђени да раде додатно, чак и током годишњег одмора, не би ли зарадили више и сачували радно место. Једноставно, криза је, а последице кризе осећају сви. Што рече један Израелац на питање да ли се и код њих осећају последице кризе: - Када пада киша сви бар помало покиснемо.

Одмори спречавају да дође до премора, после чега може да дође до „прегоревања“. Јер, исцрпљујући рад даје резултате само краткорочно, а онда нам стрес и умор успоравају реакције, терају нас на грешке и воде чак и у болести. Зато се, с времена на време, треба одморити. Предахнути. И било би најбоље не носити посао на одмор, али не смемо се ни понашати као да све треба да стане док се не вратимо са одмора.

Све службе у фирми, а нарочито оне које имају контакта са јавношћу,

односно са купцима, упозорава и Стеван Милићевић, директор Друштва, морају строго да поштују законске норме по питању времена обраде предмета и неких одговора. Недовршени посао не треба закључати у фиоку радног стола, тако да нико не може да нађе предмет до повратка запосленог са одмора јер, у фирмама каква је наша, све је подређено квалитетном и поузданом снабдевању купаца електричном енергијом. Зато свако на свом радном месту, пре него спакује кофере и крене на одмор, треба да уради све послове и изврши задатке који су му поверени или да непосредног руководиоца упозна са недовршеним послом, како би га он организовао.

- Сви послови који се раде преко године, раде се и лети. Разлика је само у томе што они запослени који остају на радним местима у месецима интензивних годишњих одмора раде са повећаним интензитетом, како би обавили и део посла својих колега. Али, то је уобичајена пракса. Надам се да неће бити тропских температура и да већ преоптерећени извршиоци неће морати да раде у екстремним условима, као што су радили почетком јуна. Јер, сви купци морају бити читани, кварови поправљени, а ременту урађени, без обзира на број извршилаца и временске услове – каже Милићевић, додајући да се и све остале обавезе, почев од издавања енергетске сагласности, па

до одговора купцима, било које врсте, морају одрадити у законском року. Не смемо, каже, дозволити да нам стижу притужбе да је захтев предат пре месец, два – три, а нема никаквог одговора. Неће ваљда Дистрибуција стати са радом ако је неки извршилац отишао на одмор? Ми, првенствено, морамо бринути о купцима. Ето, не својом вољом и кривицом, дошли смо у једну крајње непријатну ситуацију да су, због незавршавања тендера и сталних жалби, грађани постали незадовољни што их не прикључујемо на мрежу јер нам недостају ормари, лимитатори или неки други елементи мреже. Проблем се на сваки начин мора решити и управо разматрамо могућност да омогућимо купцима или извођачима да сами набаве недостајућу опрему, као што смо им дозволили да сами купују бројила, а да им потом рефундирамо средства. Дакле, док се на једној страни трудимо да квалитетно одговоримо на све захтеве купаца, на другој страни нам углед руше они који изгледа мисле да су незаменљиви. Зато, радите одговорно и идите на заслужени одмор, како бисте се по повратку у свакодневну рутину лакше носили са проблемима. И, свакако, немојте сметнути са ума ону изјаву Џона Ленона: - Време које сте са уживањем протраћили није протраћено.

М. Стојанић

Заједничка фирма ЕПС-а и „Сечи енергије“

Потписивање уговора

Електропривреда Србије и италијанска компанија „Сечи енергија“ (*SECI Energia S.p.A.*) 3. јула 2010. године потписале су уговор о оснивању Привредног друштва „Ибарске хидроелектране“ д.о.о. Краљево, које ће изградити десет хидроелектрана на Ибру, укупне снаге сто три мегавата. Вредност ове инвестиције износи 285 милиона евра.

Уговор су потписали Драгомир Марковић, генерални директор ЈП „Електропривреда Србије“ и Гаetano Макафери, председник групе Макафери, чија чланица је компанија „Сечи енергија“. Потписивању уговора присуствовали су проф. др Петар Шкундрић, министар рударства и енергетике у Влади Републике Србије и његова екселенција Армандо Варикио, амбасадор Италије у Србији.

Оснивање заједничке фирме представља почетак реализације Протокола о сарадњи у области енергетике, који су 9. марта 2009. године закључиле Србија и Италија. Овим документом ЈП „Електропривреда Србије“ и компанија „Сечи енергија“ виђени су као стратешки партнери у реализацији пројеката за производњу електричне енергије, а један од њих је коришћење хидропотенцијала слива реке Ибар.

Министар Шкундрић је нагласио да је реч о једном од пројеката у оквиру ширег програма сарадње Србије и Италије. Говорећи о његовом значају министар је нагласио да је реч о удруживању капитала јавног и приватног сектора и да то представља улазак ЕПС-а у потпуно тржишне услове пословања. Овим чином ми практично улазимо у инвестициони циклус, који је веома значајан за ЕПС, али и за нашу економију и државу у целини. Укупна вредност хидроелектрана на Ибру је двадесет одсто од онога што би требало да се реализује у оквиру програма сарадње две државе у области енергетике. Овај пројекат има све потребне и пожељне елементе, од стварања нове вредности, до отварања нових радних места - рекао је Шкундрић. Захваливши италијанској влади на конструктивној сарадњи, он је изразио наду да ће се следеће године поставити и камен темељац за прву хидроелектрану на Ибру.

Генерални директор ЕПС-а, Драгомир Марковић, рекао је да је уговором који је потписан формирана заједничка фирма за

пројектовање, израду документације, изградњу и експлоатацију хидроенергетских објеката на реци Ибар. Он се захвалио партнерима што су прихватили да седиште ове фирме буде у Краљеву, иако је било практичних разлога да то буде на другом месту. Навео је и три кључна разлога уласка ЕПС-а у овај посао: улагање у нове изворе, односно чисту или зелену енергију као један од најважнијих приоритета ЕПС-а, затим, бригу о животној средини и њено стално унапређење које свака друштвено одговорна фирма има за циљ, а пројекат ХЕ на Ибру је управо тако оријентисан и на крају, као трећи, али не мање важан разлог од претходних, веома позитивни комерцијални ефекти који проистичу из подстицајних мера италијанске владе.

- За ЕПС је од посебног значаја и то што је ово први пројекат којим наша компанија показује оријентацију ка профитном и тржишном начину пословања, а то ће, да подсетимо, већ од 1. јануара идуће године, бити и формално остварено кроз трансформацију ЕПС-а у акционарско друштво, у складу са важећим законским обавезама.

Гаetano Макафери, председник групе Макафери, је истакао да Србија има значајне потенцијале у области обновљивих извора енергије и нагласио да је ово само први корак у тој сарадњи, који сада омогућава и споразум између Србије и Италије у овој области.

- Тај споразум управо омогућава бенефиције у вези са ценом електричне енергије, која се производи у Србији, а продаје у Италији. Та цена омогућава значајан развој и брз поврат уложених средстава у овакве објекте - рекао је Макафери.

Амбасадор Италије у Србији, Армандо Верикио, изразио је задовољство потписивањем овог уговора, напоменувши да ће се наредних година ићи корак по корак у овој сарадњи. Он је, такође, истакао да Италија сматра да је Србија најзначајнија држава у региону и да ће бити покретачка снага за развој целог региона. Ови споразуми, рекао је, потврђују намеру Италије да са Србијом има најкомплетнију могућу сарадњу у најзначајнијим привредним секторима.

Сектор ЕПС-а за односе с јавношћу

Најбољи у мају, трећи у јуну

Само привреда, односно купци из категорије вирманци, 30. јуна ове године, рачунајући и дуг у отпусту од 1,2 милијарде, дугovali су осам милијарди и 166,8 милиона динара, а домаћинства су забележила дуг од шест милијарди и 638,9 милиона. - У категорији домаћинства два одсто купаца дугује половину потраживања. - Међу вирманцима 89 фирми са дугом преко 10 милиона укупно дугује 4 милијарде и 22,1 милион динара, што је, са дугом у отпусту, више од половине дуга привреде.

Иако је борба за побољшање степена наплате за испоручену електричну енергију свакодневна, дуговања су енормно висока. Запослени у ЕДБ-у, у дирекцијама Електродистрибутивних услуга и Приградској, чине све како би испунили наплатни задатак ЕПС-а. Редовно се врши читавање, шаљу опомене, омогућава склапање договора и протокола о репрограму дуга, а ако ништа од тога не уроди плодом, следи непопуларна, али ефикасна мера искључења са мреже, а за оне најокорелије неплатише подносе се тужбе надлежним судовима. Ипак, резултати су променљиви. Тако је у месецу мају ЕДБ забележила најбољу наплату међу дистрибутивним привредним друштвима, са 102,71 одсто извршеним наплатним задатком, а у односу на фактурисану реализацију 105,17 одсто. У касу се, на крају маја, за испоручену електричну енергију слило три милијарде 310,9 милиона динара.

Већ у јуну, иако су примењене истоветне мере и предузете све активности као у мају, проценат наплате је опао, па је према степену извршења наплатног задатка од 100,18 одсто, ЕДБ заузела треће место. Према наплаћеној фактурисаној реализацији са 97,86 одсто, ЕДБ је, такође, заузела треће место међу привредним друштвима, иза Електросрбије Краљево (103,33 одсто) и Електро-војводине Нови Сад (99,82 одсто), а у касу се на крају шестог месеца слило три милијарде и 26,9 милиона динара.

У јуну је на конзумном подручју ЕДБ-а евидентирано 157.747 домаћинства са дугом преко пет хиљада динара и 15.464 вирманских потрошача са дугом већим од 20.000 динара. Укупно је домаћинствима и вирманцима уручено 32.840 опомена пред искључење и издато 5.774 налога за искључење. Две стотине шездесет пет формираних екипа искључило је 1.514 купаца, а велики број купаца, чак 867, није дозволило искључење. Број поново прикључених купаца је 589, утужених 1.409, а 537 купаца је склопило споразум о репрограму – извештава нас Славица Стефановић, шеф Службе за унапређење технологије, јер је језик бројки у овој Служби најпрецизнији начин изражавања, а сва сазнања су преточена у неку од табела, од којих је бар десетак било и у мојим рукама током израде текста.

Наша саговорница наглашава да су у настојањима да се повећа степен наплате издвојени велики дужници из категорије домаћинства, они са дугом преко пола милиона и вирманци са дугом преко педесет милиона, те да се према њима предузимају посебне активности и покушаји искључења уколико (што није ретко), не дозвољавају искључење. Затим, пошто је примењено да неки купци са великим дугом и после искључења имају потрошњу, предузимају се мере и активности за подношење кривичних пријава за самовласно прикључење. Даље, за купце који имају заједнички прикључак на стубу (значи на истом прикључку неки купци плаћају, а неки не плаћају), па се не може извршити обуштава испоруке електричне енергије, предузимају се мере за измештено место мерења. Славица наглашава важност предузимања ефикасних мера против великих дужника јер је, каже, решење дуговања ове категорије купаца у великој мери и решење проблема дуга уопште.

Од 685.500 купаца у категорији домаћинства дуг преко сто хиљада динара има 12.393 купаца, који укупно дугују две милијарде и 727,7 милиона динара. Дакле, око два одсто купаца

Славица Стефановић

у категорији домаћинства дугује скоро половину укупног дуга. Слично је и међу вирманцима. Од 49.785 вирманских купаца, са 70.258 активних мерних места, дуг преко 10 милиона има 89 купаца. Њихов редован дуг од 4 милијарде и 22,1 милиона, увећан за дуг у отпусту од 1,2 милијарде, чини више од половине укупног дуга привреде. Подсећамо да је дуг у отпусту дуг предузећа у реструктурирању, који је „замрзнут“ са стањем на дан 31. децембар 2004. године, а који ће ЕДБ-у бити намирен из стечајне масе, по окончању процеса приватизације.

У мору табела завирили смо и у табелу у којој је приказана наплата према фактурисаној реализацији за првих шест месеци ове године. ЕДБ је и овде заузела треће место, такође после Краљевчана и Новосађана. А, што се тиче укупне наплате у категоријама домаћинства и вирманци, у првих шест месеци 2010. године (електрична енергија и РТВ претплата), ПД „ЕДБ“ је са наплаћеном двадесет једном милијардом и 85,3 милиона динара, на другом месту. Прва је Електровојводина која је салдо на рачуну увећала за 22 милијарде и 662,4 милиона.

НАЈВЕЋИ ДУЖНИЦИ НА ДАН 6. ЈУЛА

-износи у милионима -

1. ЈКП „ИНФОСТАН“ – дуг грађана - 668,8;
2. ИНДУСТРИЈА МОТОРА РАКОВИЦА – 305,9;
3. КОНЦЕРН „ПЕТАР ДРАПШИН“ – 300,6;
4. ИВО ЛОЛА РИБАР – 200,2;
5. „ПРВА ИСКРА“ БАЗНА ХЕМИЈА – 138,6;
6. ГРАДСКО САОБРАЂАЈНО ПРЕДУЗЕЋЕ – 110,7;
7. ЛИВНИЦА А&Т – 92,3;
8. ИНДУСТРИЈА МАШИНА И ТРАКТОРА – 86,1;
9. ПКБ КОРПОРАЦИЈА – 85,6;
10. ВМА – 84,6;
11. БЕОГРАДСКИ ПАМУЧНИ КОМБИНАТ – 79,6;
12. ПРВА СРПСКА ШЕЋЕРАНА – 63;
13. ЈП ДИРЕКЦИЈА ЗА ГРАДСКО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ ГРОЦКА – дуг за јавно осветљење – 55,9.

За фирме које су у реструктурирању, као Индустрија мотора Раковица, Концерн „Петар Драпшин“, Иво Лола Рибар, „Прва искра“ базна хемија, Индустрија машина и трактора, износи дуговања се увећавају износом дуга у отпусту.

Од наведених фирми за њих девет је заказано искључење у трафостаници, ГСП је склопио протокол о одложеном измирењу дуга, а Београдски памучни комбинат и Прва српска шећерана су утужени. Само према ЈКП „Инфостан“ није примењена никаква мера, јер се не ради о дуговању Инфостана за испоручену електричну енергију, већ о заједничкој потрошњи грађана за утрошену заједничку електричну енергију, у склопу јединствене наплате комуналних услуга на нивоу града Београда.

Милијарде за нове капацитете

Просечна дневна оптерећења током лета некада су била педесет до шездесет одсто од зимског вршног оптерећења, да би се она сада готово изједначила. У изградњу и реконструкцију постројења ЕДБ ове године улаже 2,3 милијарде динара.

Теме вредне новинарске пажње

Конференција за новинаре која је средином јуна одржана у Електродистрибуцији Београд, како би се јавност обавестила да екстремне температуре, неуобичајене за то доба године, узрокују енормну потрошњу, као и да ЕДБ обара све рекорде у инвестиционим радовима, изазвала је пажњу великог броја новинара.

Тропска вредина омета радове

- Због високих температура и широке примене клима уређаја потрошња струје у Београду се готово изједначила са просечном зимском потрошњом. То је лако објаснити, јер струју за грејање зими користе, срећом, само они купци који нису везани за систем даљинског грејања, док је лети за климе користе сви! - саопштио је том приликом Стеван Милићевић, директор ЕДБ. Он је известио да је током минуле зиме био остварен апсолутни врх оптерећења од 1.650 MW и да је максимална потрошња износила

Квар не може да чека!

око 36 милиона киловат-часова. Неочекивано је то што је већ на самом почетку лета потрошња електричне енергије достигла 20 милиона киловат-часова, док је она током зимских дана просечно била око 28 милиона киловат-часова. А вршно оптерећење, које у зимским данима износи око 1.400 MW, средином јуна је достигло 1.000 MW! Милићевић је тада истакао да се у ЕДБ овог лета обарају и рекорди у раду, али да су високе температуре изазвале прегревање постројења, због чега су ремонтни радови на њима морали, привремено, да се обуставе.

- Закон о заштити на раду прописује да се на температурама вишим од 35 степени Целзијуса рад обуставља, међутим да би обезбедили уредно снабдевање струјом свих становника Београда, наши монтери раде и у таквим условима. Замислите када би чекали да се температура спусти да би поправили квар због којег болница, или нека друга важна институција, нема струју! Радећи у таквим условима, наши монтери су вишеструко доказани хероји рада, а ми нажалост немамо могућност да их адекватно награђемо – истакао је директор Милићевић. Он је указао да на екстремним температурама трпе и уређаји. - Техничке норме прописују да температура у трафо-боксу не сме да прелази 40 степени, а у данима тропских врућина дешава се да она достигне и 70 степени! Последњих неколико година тај проблем санирамо уградњом вентилатора у трафо-боксове. Поред седамдесетак до сада уграђених, дали смо налог за набавку нових, са још бољим ефектом хлађења – рекао је Милићевић.

Државни секретар у Министарству рударства и енергетике, проф. др Никола Рајаковић, је упозорио на податак да су просечна дневна оптерећења током лета некада била 50 до 60 одсто од зимског вршног оптерећења, да би се она сада готово изједначила. – Сва је прилика да ће се комплетни услови живота и рада људи кретати између екстрема. Периода са умереним температурама ће бити мало, па ће цео концепт функционисања, одржавања и рада, енергетског система морати да се прилагоди оваквим климатским условима – оценио је Рајаковић. По његовом мишљењу ово сигнализира да ће и ремонтна концепција морати да се мења, јер је период „мировања постројења“, који се користи за обављање ових радова, сада врло сужен. - Електродистрибутери ће морати што ефективније да користе мале периоде благог времена, када мрежа није пренапрегнута. А, извођењу тих радова

Вентилатори „обарају“ врелину у трафо-боксу

у тако скраћеном времену ће морати да претходи врло одговорна и темељна припрема плана ремонта – сматра Рајаковић. Он је оценио да су клима уређаји главни узрок пораста вршних летњих оптерећења. Расхладни уређаји имају врло неповољан утицај на квалитет електричне енергије, јер утичу на пад напона, смањују капацитет мреже и повећавају губитке.

Улагања већа него икад

Јавност је овом приликом упозната са податком да Електродистрибуција Београд ове године у изградњу и реконструкцију постројења улаже 2,3 милијарде динара. Мирослав Босанчић, помоћник директора за техничка питања је саопштио да је то за пола милијарде више него лани. Прецизирао је да је од почетка године у ревитализацију и изградњу нових објеката уложено 600 милиона, а уговорени су још и послови вредни 300 милиона динара. Осим тога, у редовно, сезонско одржавање мреже и постројења, ове године ће бити уложено 570 милиона.

- У току је реконструкција којом ће се удвостручити капацитети високонапонских трафостаница на Карабурми, у Клауђерици и Баричу – казао је Босанчић. - У трафостаници 110/10 kV „Београд 1“, на Карабурми се ради комплетно реновирање и повећање снаге са постојећих 40 на 80 мегавата, са уградњом потпуно новог постројења на десет киловолтном разводу. Потом,

имамо и велика улагања у трафостаницу 110/10 kV „Барич“, која је до сада била индустријска. Када будемо завршили њену адаптацију користимо је за потребе конзума ЕДБ и тако ћемо значајно побољшати напајање на подручју Обреновца. Бољем снабдевању струјом потрошача овог краја допринеће и велика реконструкција 35 kV далековода, на правцу Мислођин – Ратари. Уговорили смо, такође, да извођење реконструкције у ТС 110/10 kV „Калуђерица“ буде завршено до краја ове године. А, до јесени ће бити пуштена у рад и нова средњенапонска трафостаница у Земуну. Она ће увелико решити проблем снабдевања становника Алтине.

Истовремено, радимо интензивно на решавању имовинско-правних односа, парцелацији земљишта и обављамо све неопходне припреме за градњу планираних високонапонских трафостаница на Аутокоманди, у новобеоградском Блоку 32, као и у Гроцкој – навео је Босанчић, додајући да ће та велика енергетска изворишта благовремено „пратити“ најављено ширење поменутих реона.

- „Грабимо“ да изградимо што више капацитета да бисмо могли из сопствених извора да „покријемо“ потребе нарастајућег српског мегаполиса. Међутим, доведени смо у ситуацију да паралално са градњом нових објеката, морамо од постојећих

Милиони за нове капацитете

ПЛАН АДАПТАЦИЈЕ

- Улазимо у период када држава, привредници, а међу њима и Електропривреда, морају врло јасно да одреде како да се амортизују негативни утицаји климатских промена – казао је Михајло Гаврић, директор Сектора ЕПС-а за заштиту животне средине. По његовим речима, у документима Европске уније се предвиђа да ће дневне температуре у току наредне деценије порасти у просеку за два степена Целзијуса. Сходно томе, у нашем климатском региону ће се смањити количине падавина, па ће морати да се мења филозофија коришћења воде. Када је енергетика у питању мораће да се редефинише стратегија коришћења ресурса.

Гаврић је обавестио да Електропривреда припрема план за усаглашавање рада са климатским променама. Ту ће између осталог бити прописане конкретне мере, од оних за повећање енергетске ефикасности, до мера везаних за коришћење обновљивих извора енергије. Све ће то, како је најавио, бити представљено у стратешком документу названом „Бела књига“.

објеката да правимо нове! Ради се о томе да један дуги низ година, мислим на кризне деведесете, није улагано у постојећу инфраструктуру. Тако да сада, добрано запуштене трафостанице, старе и по четири деценије, треба потпуно „оголити“ да бисмо их комплетно адаптирали и повећали њихов капацитет у сразмери са потребама наших суграђана – напоменуо је директор ЕДБ-а.

Милићевић је затим истакао да ће захваљујући великом разумевању и подршци градоначелника Ђиласа и градске Управе, до краја ове године, у великој мери бити решено снабдевање струјом становника у ободним београдским насељима. Реч је о приградским целинама које нису урбанистички уређене (немају детаљан регулациони план), чиме је ЕДБ онемогућена да обезбеди земљиште на којем би градила неопходну инфраструктуру. Сада се, захваљујући поменутој доброј сарадњи, у овим насељима по „скраћеној“ и убрзаној процедури граде нисконапонске трафостанице. Штавише, до краја ове године је предвиђена изградња њих стотину, од којих је четрдесет већ у функцији.

- Тако ћемо бити у прилици да велики број грађана прикључимо на дистрибутивну мрежу и смањимо неовлашћану потрошњу, што ће директно утицати и на смањење губитака. Међутим и овај број трафостаница је недовољан, обзиром да дивља градња годинама не престаје, а ми смо тек у задње две године, по одлуци Градског већа, почели интензивно да градимо енергетске објекте - објаснио је Стеван Милићевић.

Ублажити негативне утицаје

Климатске промене су, нажалост, већ постале незаобилазан део наше стварности.

Јасно је да клима у нашој земљи на наликује оној од пре десетак година. Све што нам се дешава овог лета: екстремне промене временских прилика у току дана, нагле осцилације температура, јаке кише, бујице, поплаве, оркански ветрови, указује да су ту! Неоспорно је да метеоролошке промене директно утичу на функционисање готово свих сефра живота па, између осталог и на енергетику, чији смо саставни део. О мерама и активностима које Електропривреда Србије, као друштвено одговорна компанија, предузима да би своју сложјену делатност усагласила са климатским променама, разговарали смо са Михајлом Гаврићем, директором Сектора ЕПС-а за заштиту животне средине.

- Организован одговор света на климатске промене почео је стварањем оквирне Конвенције о климатским променама у Риу де Жанеиру, почетком деведесетих. Чланице Конвенције су постале, практично, све земље Уједињених Нација и Европска унија, као економска групација. А да би начела из Конвенције постала спроводљива, 1997. године у јапанском граду Кјоту, установљен је и Анекс протокола. Њиме су дефинисани оперативни механизми за смањење емисије гасова који у атмосфери стварају ефекат стаклене баште. Државе учеснице су, договорно, подељене на развијене и земље у развоју. А, развијене земље су постале чланице Анекса „Е1“, и тако прихватиле обавезу да, у одређеном временском периоду, тачније до 2012, смање емитовање штетних гасова за 5,2 посто. Штавише, ЕУ је преузела обавезу

Михајло Гаврић,
директор Сектора ЕПС
за заштиту животне средине

да емитовање штетних гасова умањи за 8 посто. Земље у развоју, међу њима и Србија, немају такву обавезу, јер су развијени, тада, на себе преузели одговорност „главног кривца за историјско загађење“ – уводи нас у тему директор Гаврић.

- Међутим, иако наша земља нема стриктну обавезу смањења емитовања угљендиоксида (CO₂) морамо водити рачуна о томе. Пре свега због наше будућности, али и због чињенице да се 30 посто свих прописа, приликом њиховог усаглашавања са ЕУ документима, односи на прописе из области заштите животне средине. Иначе, ми смо једна од ретких земаља која на овом плану није завршила своју националну комуникацију са ЕУ, односно није дефинисала политику односа привредног развоја и смањења емисије CO₂ у атмосферу. Додуше, у току је њена израда, у којој учествује ЕПС и која би требало да се заврши крајем године.

Треба, наиме, знати да у Србији око 70 посто емисије CO₂ потиче из ЕПС-а. Рекао бих да је томе сразмерна и одговорност ЕПС-а, како према себи, тако и према Србији. Сходно томе, наша компанија, свим својим капацитетима, стручним и финансијским, помаже да паралелно са својим, направи и план прилагођавања државе - климатским променама.

Тако је област која се бави смањењем емисије штетних гасова у атмосферу и која треба да допринесе смањењу ефеката стаклене баште, обрађена у плану митингације, који се добрим делом већ реализује у термоенергетском сектору. А пред нама је сада задатак да израдимемо и план адаптације, односно прилагођавања рада ЕПС-а новонасталим метеоролош-

ким условима. План адаптације ЕПС-а прописаће мере за повећање енергетске ефикасности, увођење обновљивих извора за производњу електричне енергије, као и за замену горива оним мање штетним.

Повећање енергетске ефикасности је изузетно важно јер смо ми енергетски изразито неефикасна привреда. Утолико пре је значајно увести ове мере како у почетном, производном процесу, тако и у потрошњи електричне енергије по јединици производа, али и у фази преноса електричне енергије (смањењем техничких губитака). Индиректно је за нас важна и примена енергетске ефикасности у грађевинарству. Рецимо, употреба изолационих материјала. У том погледу, треба следити пример Данске која је на овај начин смањила потрошњу енергената за 30 до 40 посто!

Даље загађење атмосфере се може смањити и заменом угља, мање штетним енергентом - биомасом. Конкретно, у котловима ЕПС-ових термоелектрана, „дозвољено“ је до 10 процената косагоревања са неким другим горивом. Значи, ако бисмо заменили 10 одсто угља - биомасом, у истој мери, ове за 10 одсто, би смо смањили емисију CO₂ у ваздух – објаснио је Гаврић.

Он је указао да уколико би се у наредних двадесет година просечна годишња температура ваздуха повећала за два степена Целзијуса, то би према првим прорачунима ЕУ захтевало смањење CO₂ за двадесет посто, на глобалном нивоу. - Као последицу глобалног отопљавања, можемо очекивати максималне летње температуре од 45 до 48 степени Целзијуса, те сходно томе и смањење падавина. То ће онда утицати и на промену режима отицања вода, јер само једна трећина падавина доспева у речна корита. Отуда ЕПС мора да предвиди са којом количином воде, односно хидропотенцијала, ће ускоро располагати и да у том смислу редифинише стратегију њеног коришћења. У сваком случају, мораће да се поведе рачуна о коришћењу сваког кубног метра воде у акумулацијама.

Промене метеоролошких услова су резултирале и приближавањем летње - зимској потрошњи струје, што подразумева сасвим другачије оптерећење система. Стога, надлежни у ЕПС-у, планом адаптације, морају добро да сагледају, како да постојећи електродистрибутивни систем прилагоде измењеним условима, да би он могао несметано да функционише.

Јасно је, дакле, да је пред нама сложен задатак, јер морамо мењати филозофију вођења електропривредног система, и то комплетног циклуса, од производње до дистрибуције електричне енергије – поручио је Михајло Гаврић.

Тања Зорановић

ШТЕТЕ У РАЗМЕРАМА СВЕТСКОГ РАТА

- Климатске промене утичу на привреду и економију сваке земље. О размерама штетних последица најречитије говори Стернов извештај, усвојен 2007. у Најробију. У том документу се, наиме, тврди да се непосредне и посредне последице климатских промена одражавају на светски друштвени производ, на нивоу двадесет процената. Уважавајући тај податак, стручњаци сматрају да је утицај штета на глобалну економију једнак као да се перманентно води светски рат! И ову тврдњу, још нико није оповргао! – указао је Гаврић.

Варљиво лето правило невоље

„Младе снаге“ уче од најбољих

Велике дневне осцилације у температури, после којих су следила невремена праћена олујним ветром, јаком кишом, често и градом, обележили су почетак лета. А штету је, поред осталих, претрпела и електродистрибутивна мрежа. Ипак, руку на срце, последице хаваријских испада Београђани готово и нису осетили. Осим по негде, и то као краткотрајне прекиде. Јер, као и увек када је то најтеже, екипе ЕДБ-а су на терену реаговале брзо. Кварови су санирани у кратком року, а док су интервенције трајале, диспечери су напajње обезбеђивали из алтернативних правца.

Овако испричано све то изгледа прилично једноставно и лако. Но, будући да су монтерски редови десетковани знамо да није баш тако. У доброј намери, да сазнамо како им, заиста, теку радни дани, варљивог лета 2010, посетили смо монтере – „ваздушњаке“ Одељења надземних водова 35 kV, Погона Високи напон. Разговор је, наравно, вођен у раним јутарњим сатима. Позната је ствар да се они у Погону задржавају кратко. Колико да се преобуку у радна одећа, добију радне налоге и посрчу кафу. Онда следи: куд-који-мили-моји, по терену, с-краја-на-крај Београда, и његовог приграда.

- Због великих падавина и честих невремена имали смо пуне руке посла овог лета. Само у пар дана јуна, рецимо, имали смо интервенције на далеководима: „Београд 9“ – „Икарус“, „Београд 9“ – „Аеродром“, „Божанија“ – „Сурчин“, „Београд 5“ – „Земун-Нови град“, „Београд 2“ – „Железник“, „Сурчин“ – „Бољевци“ ... – невољно је набрајао Војислав Голубовић, референт у овом Одељењу. Воја је човек огромног искуства и знања. Он је у Високом напону од првог радног дана, а то је целих четрдесет и четири године! Објаснио нам је да су хаварије претежно настајале због грмљавине и јаког ветра. А најчешће „дијагнозе“ оштећених делова мреже, како нам је казао, били су - пробој изолатора и прекид проводника. Удар грома им је задао силне проблеме и на далеководу „Раља“ – „Дучина“.

- Услед обиља кише, ове године се „боримо“ и са зеленилом које буја и на просто „гуши“ далеководе, отежавајући нам да им приђемо и радимо на њима. Иначе, уобичајена је пракса да се сеча растиња врши једном годишње, по нашим обављеним ревизијама. Међутим, ове године то очигледно није довољно.

Велику хаварију су нам недавно направили и непажљиви ловци. Заправо, ми претпостављамо да су у питању ловци који су „јурећи“ птице начисто изрешетали ЕДБ мрежу! Оштећен је двосистемски 35 kV далековод на правцима „Београд 9“ – „Бољевци“ и „Београд 9“ – „Аеродром“ – прича колега Воја. Размере штете је илустровао податком да је приликом поправке дела далековода уграђено шест зарезних и пет репарационих спојница, као и целих двадесет и пет метара проводника! Санацију су обавили сами, а за те потребе је од Електроизградње ангажована врло моћна хидраулична платформа од двадесет и један метар. „Крпљење“ мреже су обавили одмах по дојави из

Диспечерског центра. Међутим, после су неколико дана морали да раде детаљне ревизије, односно прегледе мреже, да би утврдили има ли још оштећења „ловачког“ порекла.

А главни кривац за квар који им се недавно десио на далеководу „Божанија“ – „Сурчин“ – „Бољевци“ била је једна рода! И ма колико се наши другари на њих љутили, нама је цео тај случај са родама био занимљив. Лепо је родама да свијају гнезда по нашим далеководима. Баш их брига што грање из гнезда, када се приближи проводнику направи „прескок“ напона, квар и целу ујдурму. Јер, монтери не смеју да их дирају пошто су законом заштићене. А да би спречили кварове, како су нам то сами признали, „ваздушњаци“ им уредно поткресују гнезда. Тако о једном трошку одржавају, не само ЕДБ мрежу, већ и куће понеких рода!

Сада уозбиљимо причу, иначе ће нам колеге замерити да смо их схватили неозбиљно. Срдачно су нас дочекали и искористили наш долазак да отворе душу и о неким својим мукама. Знају да се „ЕДБ“ лист чита, па су желели да скрену пажњу на проблеме који им отежавају рад.

- Недавно сам разговарао са колегом из Крагујевца и сазнао да онде петнаест монтера одржава 150 километара далековода. Да ли знате да на конзуму ЕДБ-а свега четири монтера одржава 520 километара далековода! Треба ли објашњавати да од ове мреже зависи цео Београд. Знате, када испадне 35 kV вод, последице су огромне, јер без напона остају читава насеља – истакао је Драган Комленац, водећи електромонтер у Одељењу надземних водова 35 kV. Рекао је и да су од недавно појачани са три приправника, ангажована преко студентске задруге. Похвалио је те младиће, али је скренуо пажњу да је потребно најмање пет година да од њих „искале“ праве мајсторе. А млади приправници су нам рекли да овај посао захтева пуну концентрацију и да су задовољни што уче од врхунских монтера. И Воја Голубовић се надовезао на горућу тему десеткованих монтера. Са сетом је подсетио на, не тако давна времена, када их је у овом Одељењу радило петнаест. Од осталих проблема које су изнели, дужни смо да укажемо на проблематику возног парка. Наиме, подједнако их мучи недостатак возила као и ниски ауспуси на „лада-нивама“. Како још рекоше, кубуре и са мобилним телефонима...

Али, без обзира на изнете проблеме, у оцени рада руководиоца Погона били су једногласни. - Драган Јовановић је изузетно добар човек и руководиоца. Такав је када је организација посла у питању, али и када треба помоћи да се реши неки наш приватни проблем - поручили су на крају.

Тања Зорановић

Драган Коки Комленац – спретност на делу

Ново рухо за Булевар краља Александра

У најдужој престоничкој улици ради се ударнички, чак и по четрнаест сати дневно. По завршетку реконструкције Булевар ће постати најмодернија саобраћајница у светском смислу. Вредност радова које, на захтев града, изводи Електродистрибуција Београд на каблирању надземне у подземну мрежу, износи преко 50 милиона динара, а у ово не улазе трошкови санације, измештања постојеће подземне мреже, као ни израда прелаза на раскрсницама.

Велико београдско градилиште, на потезу од Вуковог споменика до Цветкове пијаце, у дужини од око 2,5 километара, сваког дана запоседне преко три стотине радника и више од седамдесет машина. Радови су подељени у четири „радне“ деонице: прва, од Вука до Чучук Станине улице (дуга 620 метара; друга, од Чучук Станине до Поп Стојанове (610 метара); трећа, од Поп Стојанове до Станислава Сремчевића (790 метара) и четврта, од Станислава Сремчевића до Господара Вучића (454 метара).

Од почетка априла обнова свакодневно траје по четрнаест часова, а ради се ударнички да би, како је и планирано, првог септембра модерна саобраћајница, светског изгледа, била пуштена у саобраћај. Транутно се ради брже од предвиђених рокова, али због временских прилика, или боље рећи неприлика, незахвално је прогнозирати да ли ће сви послови бити обављени у предвиђеном року. Полажу се нове водоводне цеви, обнавља канализациона мрежа, уграђује магистрални топловод, измештају се стари и полажу нови енергетски и телекомуникациони водови. Шине ће дуж читаве улице бити измештене у средину, а где год има могућности уредиће се и посебно одвојити паркинг простор.

Одлуком да почне реконструкција најдуже улице на Балкану почела је реализација намере да некадашњи запуштени Булевар и Мека за нелегалне трговце, прерасте у модерну европску саобраћајницу. У граду уверавају да по завршетку пројекта, наредних двадесетак година, на овој саобраћајници неће бити потребне веће интервенције, а грађани који живе у овом делу града имаће уредније снабдевање грејањем, водом и струјом.

Ефикасност диктирана усклађеним радом свих извођача

Свој, планом предвиђен део посла на обнови, обавља и Електродистрибуција Београд. У јуну смо посетили ово највеће престоничко градилиште, али и једно од највећих у Србији, како бисмо се на лицу места упознали са пословима који су током обимне реконструкције додељени ЕДБ-у.

Руководилац Погона I – Север, Радисав Урошевић, упутио нас је на колегу Слободана Стијеповића Шћепу, самосталног референта Одељења подземних водова 10 и 1 kV, који врши надзор, припрему, искључења, обилази терен, контролише

напајање и укључења, односно координира целокупан посао за који је задужен ЕДБ, рекавши:

- Најбоље је да разговарате са њим, јер наш Шћепа је тамо незванично добио статус централне фигуре. Готово ниједно јавно предузеће не почиње да ради док се не договори са њим. Окупе се извођачи радова из Београдског водовода и канализације, Електрана, Зеленила, или на пример Енергокопа, који је задужен да у име града и Балкан градње изради подземну инсталацију за нову јавну расвету, као и многи други, па се тек после договора са нашим људима, а пре свих Шћепом, ради даље. Иначе, на градилишту је свакодневно једна екипа ЕДБ-а из Погона I – Север, из Одржавања, која обавља послове искључења, укључења и уклапања и око двадесетак извршилаца нашег подизвођача, Електродистрибуције изградња.

ПОСЕБАН ДУХ БУЛЕВАРА У СВИМ ВРЕМЕНИМА

Београд има двадесет булеvara, али када се каже булевар, увек се мисли на Булевар краља Александра. Његова историја дуга је два и по века, а у време када је на ушћу Саве у Дунав био римски каструм (тврђава) правцем Булеvara ишла је римска Виа Милитарис (Војна улица). Тај пут који су трасирали Римљани, а који се касније називао Цариградски друм, био је најважнија саобраћајница Балканског полуострва, а овај пут је био од стратешког интереса и у османско доба.

Временом, Цариградски друм је током 19. века претворен у улицу која се најпре звала Сокаче код Златног топа. Касније је назив измењен у Маркова улица, а после 1834. добија име Фишеклија, по дрвеним дућанима у којима се продавао барут у фишецима (дућани су били дуж старог Ташмајданског гробља).

Крајем 19. века постаје Улица краља Александра Обреновића, а после Другог светског рата ова улица названа је Булевар ослобођења и Булевар револуције, да би почетком 21. века добила назив Булевар краља Александра.

Друштвени, трговачки и занатски живот овог краја првом половином деветнаестог века одвијао се на простору од данашње Цветкове пијаце до ресторана „Лион“ (са обе стране Булеvara). Ту су биле пекаре, продавнице дувана, књижаре, занатлијске радње, радионице, бакалнице, кафане и бифеи. Ове трговине, занатске радње и кафане су у великој мери пратиле и прилагођавале се куповној моћи својих муштерија. Већина бакалница и пекара је сиромашним комшијама давала робу на месечни бескаматни кредит. Трговци су познавали муштерије, знали им жеље, укусе и навике. Пред велике празнике (нарочито пред Нову годину) трговци су својим сталним муштеријама уручивали пригодне поклоне као знак поштовања.

Данас је Булевар најдужа београдска улица, дуга 7,5 километара, (осамдесетих година био је дугачак 9 километара) и протеже се од Трга Николе Пашића до одвајања за Велики Мокри Луг, територијом четири београдске општине – Стари град, Палилула, Врачар и Звездара.

Демонтажа надземне мреже

Будући изглед

БИЋЕ ТО УКРАС БЕОГРАДА

У једном од медијских обраћања Београђанима, директор ПД „ЕДБ“, Стеван Милићевић, је о учешћу ЕДБ-а у реконструкцији рекао:

- На свим раскрсницама које су битне за наш делокруг посла, поставили смо резервне кабловске прелазе, односно нову кабловску канализацију, са јувидур цевима – положено је осам цеви за нашу 10 и 0,4 kV кабловску мрежу као и цеви за високи напон, значи 35 kV каблове. Убудуће, у случају квара или у случају извођења нових радова, немамо потребу за додатним копањем. Те предности ће грађани тек видети, а оно што ће бити видљиво голим оком, када реконструкција буде завршена, је да више нећемо имати надземну мрежу, наслеђену пре четрдесет година, која је изгледала као паукова мрежа и ширена је хаотично, од киоска до киоска. Уз побољшан и убрзан систем саобраћаја и премештање трамвајских шина у средину, нова паркинг места, тротоаре и дрворед, Булевар краља Александра добиће изглед модерне европске саобраћајнице и постаће украс Београда.

Заиста, на терену смо затекли колегу Слободана, у фирми и на градилишту познатијег под надимком Шћепа, којег готово није било могуће одвојити од посла. Дуго смо на врелом јунском сунцу чекали да обави све договоре и изврши неопходна искључења како би се радови несметано обавили. Извињавао се што чекамо и нестајао – да се договори са неким, да надгледа искључење, да одговори знатижељним суграђанима до када ће бити без електричне енергије... Наравно, чекали смо без речи. Када могу сви ови људи да раде под тропски ужареним сунцем, какво је било тих дана, можемо и ми без гунђања бар да сачекамо.

Колегијалност на терену

Каблирање надземне у подземну мрежу

Чим је уграбио мало слободног времена, између два договора, рекао нам је:

- Већ крајем марта смо у сарадњи са ЈКП „Зеленило Београд“ почели са искључењем мреже, да бисмо им омогућили несметано обављање радова. После тога, када је почело рушење старог коловоза и тротоара, приступили смо измештању 10 kV каблова дуж целе трасе, од Општине Звездара до улице Станислава Сремчевића, према Цветковој пијаци.

По завршетку тог дела посла, а паралелно са уклапањем, објашњава нам Слободан, подизвођач ЕДБ-а, ПД „Електро-дистрибуција изградња“, положила је нову подземну секундарну мрежу која ће служити за напајање постојећих пословних и стамбених објеката на целом подручју Булевара и која ће заменити садашњу надземну мрежу и надземне прикључке.

ЕДБ интензивно, чули смо овде, а и видели, учествује са искључењима и уклапањима надземне мреже и тиме се омогућава другим учесницима у реконструкцији да демантирају стубове, јер на овој саобраћајници више неће бити стубова са надземним прикључцима, као и да изграде тротоаре, ивичњаке и све друго што је неопходно да Булевар добије неки нови, савременији изглед.

Целом дужином Булевара предвиђена су измештена места пословних објеката, киоска. Нека места задржавају стару позицију, али има и нових локација.

- У сарадњи са Општином Звездара са нове, подземне мреже, решавамо проблеме разводних ормара. Наиме, са измештеним местом мерења са бројилом, где ће бити прикључак за киоске, нећемо долазити у ситуацију да при сваком померању киоска гасимо прикључак- објашњава Стијеповић.

КИДАЊА КАБЛОВА ОТЕЖАВАЈУ ПОШТОВАЊЕ РОКОВА

- До сада смо имали двадесетак штета на 10 и 0,4 kV кабловима, изазваних од трећих лица и подизвођача који раде на реконструкцији. Ради се великим машинама, па се углавном ненамерно догоди кидање. Али, без обзира на намеру, та оштећења нам стварају велике проблеме јер тада морамо да вршимо хитне поправке и тиме одлажемо даља искључења и уклапања – објашњава Стијеповић, додајући да и поред тога ЕДБ планиране послове обавља у предвиђеном року.

О грађанима који овде живе или раде се нарочито води рачуна, јер и они носе део терета. Осим што им је раскопана саобраћајница и отежано кретање, изложени су и честим искључењима. ЕДБ се труди да им олакша свако искључење тако што га најави два – три дана раније и што, иако постоји дозвола за искључење све до седамнаест или осамнаест часова, одмах по завршетку посла, без обзира на одобрени рок, изврши укључење сваке деонице на којој је посао завршен.

Пуне руке посла за ЕДБ лаборанте

Недавно смо са шефом Службе лабораторије, о којој се у нашем листу већ дуже време није писало, разговарали о пословима којима се овде баве, њиховом уделу у реализацији Акционог плана и могућностима да своју продуктивност даље унапреде.

Основни послови који се обављају у нашој Служби су одржавање и регулисање мерних и других уређаја за електричну енергију, као и магацински послови везани за њих. Ову делатност извршавамо организовани у три одељења, и то: Одељење за директна и индукциона бројила, Одељење за мерне групе и електронска бројила и Одељење за уклопне часовнике и МТК пријемнике – објашњава електроинжењер Радиша Раша Радисављевић, шеф Службе. Наш је саговорник човек великог искуства и знања, а стекао га је радећи у београдској Електродистрибуцији тридесет и седам година.

- Погони ЕДБ нам достављају мерне уређаје да бисмо проверили њихову исправност. Наш магационер их прима и сортира, формирајући партије од по двадесет, до двадесет и два уређаја, колико их може стати на „регале“. Онда их „перачи“ преузимају, „умивају“ и предају одговарајућем одељењу које је надлежно да их испита, поправи и овери. Након ове обраде, уређаји се лагерију у магацин за оверена бројила. Отуда се дистрибуирају погонима да би, сада, исправна и оверена државним жигом, била инсталирана код потрошача.

Бројила стижу у лабораторију због истека рока овере, али и када потрошачи или наши монтери – „прегледачи“ сматрају да треба проверити њихову исправност. Закон о енергетици прописује да рок овере бројила износи дванаест година. То значи да се она по истеку овог рока морају циклусно мењати, испитивати и оверавати - баждарити. А оверавају се државним жигом – Дирекције за мере и драгоцене метале, са којом, по Радисављевићевим речима, имају добру сарадњу. Међутим, редовну циклусну замену су могли, у потребној мери, одрађивати у добра, стара, времена, када је овде било довољно запослених.

- Сада имамо само једног магационера, који треба да прими толика бројила и свега два механичара – забринато каже наш саговорник и додаје: - Због сложености нашег посла, директор је имао разумевања и пре неколико месеци „ојачао“ је наше редове инжењерком електронике, која брине о мерним системима и мерној опреми. Додуше, систематизацијом је и предвиђен већи број извршилаца, али годишњи план кадрова не дозвољава пријем нових. А да ми је више људи могли бисмо да формирамо и другу смену, па

Служба лабораторије

да дуплирамо учинак. Штета, јер имамо одличну опрему. Пре седам година су инсталирани словеначки и словачки системи за испитивање и оверу мерних уређаја. Требало би и да наше механичаре с времена на време пошаљемо тамо да прате технолошке иновације. Иначе, овако добра опремљеност и наша ефикасност у раду, избацила је из конкуренције многе приватне лабораторије, које нису могле да опстану поред нас – тврди наш сабеседник.

И поред недовољног броја људи, овде се годишње овери од двадесет до двадесет и пет хиљада мерних уређаја. Према Радисављевићевим речима, у земунску лабораторију допремају се бројила из целе Србије. Међу корисницима њихових услуга су и електродистрибутивни огранци: Пожаревац, Краљево, Крушевац, Рума... Тако ова целина, наплатом пружених услуга остварује приход за ЕДБ.

На питање да ли су њихове активности повећане због реализације Акционог плана за смањење губитака, шеф Службе је с поносом одговорио да су овде увек радили највише што могу.

- Акциони план је за нас одувек на снази. И пре његовог формалног доношења. Ма овде би требали да отворимо музеј „приручног алата“ и разних справа - смицалица које потрошачи уграђују на мерне уређаје да би кради струју. Није добро ни то што краду, али ни што, притом, трајно оштећују бројила, која су, као што знате, својина ЕДБ.

Иначе, од стотину бројила које монтери донесу, испитивањем утврдимо да је код петнаест посто у питању злоупотреба због скидања државне пломбе.

По питању Акционог плана, да бисмо повећали број баждарених бројила потребно је, као што то увек истичем у извештајима, да се овде прими још људи! – категоричан је Радисављевић.

ДОБРА САРАДЊА

Несумњиво је да без добре сарадње сродних служби не може бити ни пословних резултата. Међутим, од ажурности и ефикасности Службе за набавке најдиректније зависе све ЕДБ целине. И премда смо навикли да их, с правом или не, чешће куде него хвале, овог пута смо чули веома позитивно мишљење о њима.

Наиме, Раша Радисављевић је желео да истакне податак да остварује одличну сарадњу са набавном службом, од како надлежним сектором руководи Милош Хаћић.

- Хаћић је електроинжењер, добро разуме цео процес и код њега нема развлачења. Захваљујући нашој доброј сарадњи располажемо потребном опремом и можемо да опслужујемо и трећа лица - оценио је шеф Службе лабораторије.

Радиша Раша Радисављевић, дипл. ел. инж.

– Друга ствар, погони масовно скидају бројила и доносе их на проверу. А ми после утврдимо да их је око осамдесет посто исправно. То директно угрожава остварење Акционог плана. Јер, непотребно радимо и ми, и они на терену. Ова ситуација би се решила набавком уређаја помоћу којих би се на лицу места проверавали основни подаци о исправности бројила – сматра он.

Скренуо нам је, такође, пажњу да се тако затрпавају магацини, како они по погонима, тако и лабораторијски. Осим тога, Погон Младеновац је заменио око двадесет хиљада класичних бројила, новим, „сажемовим“. Та су бројила сортирана и већи део њих чека на коначно уклањање. А, та процедура мора да се обави по важећим еколошким стандардима. Сходно томе, ЕДБ ће склопити уговор са фирмом која поседује сертификат за ову делатност. Но, претходно ће из свих расходованих бројила да се поваде и сортирају алуминијски, бакарни и други делови... До тада, магацини ће и даље бити препуни.

– Наш је циљ да се овде мерни уређаји не лагерују, већ да брзо циркулишу. Значи, да нам монтери из погона уређаје донесу, да их ми у најкраћем могућем року сервисирамо, и да их, потом, врате потрошачима. Ипак, јасно је да су потребе нарасле и да је садашњи магацински капацитет лабораторије недовољан. А, будући да овде, у земунском погону, у дворишном делу, још увек им доста слободног земљишта, изградња монтажног магацина представљала би дугорочно решење – поручио је Радисављевић.

Имају одличну опрему

Крађа каблова у ТС 35/10 kV „Борча 2“

Обављајући, почетком јула, свој редован задатак испитивања система уземљења у ТС 35/10 kV „Борча 2“, Божидар Здравковић, самостални референт у Служби ТС 110 и 35 kV Погона Високи напон, приметио је да је у дворишном делу објекта извршена крађа. О овом догађају одмах је обавестио надлежну Службу унутрашње безбедности и заштите, чија је патрола убрзо и стигла. Наше колеге су тада записнички констатовале да су покидана и однета бакарна ужад за уземљења ограде, и то тридесет и три комада, затим два уземљења за трафое, као и уземљење кабловске главе 10 и 35 kV за два трафоа, док је у унутрашњости трафостанице било све на свом месту. А, пошто их је о крађи претходно обавестила ЕДБ патрола, на лице места је изашла и обавила званични увиђај и патрола милиције.

Служба Погона Високи напон, надлежна за одржавање трафостаница 110 и 35 kV, сместа је предузела све мере да би се отклонили недостаци на систему уземљења. А на огради која је, иначе, урађена у складу са стандардима и висока прописаних метар и осамдесет сантиметара, уградиће косник и подићи бодљикаву жицу - како би се безбедност објекта подигла на још виши ниво. Дакле, све су прилике да ће трафостанице ускоро личити на казамате, јер ћемо, због одбране од крадљиваца бакра, који су спремни за шаку пара да ризикују голи живот, морати да их штитимо и бодљикавом жицом.

Такав се случај, наиме, догодио пре само пар месеци. Тада је један од крадљиваца бакра замало платио главом у ТС 35/10 kV „ПКБ“. Диспечерска

екипа и патрола ЕДБ, на том објекту је затекла разваљена врата, једна ћелија је била испала, а унутра се све димило. Том приликом су били пресечени разводни кабови. А, полицијска патрола, коју су обавестили о провали, убрзо је у оближњем јарку на Зрењанинском путу пронашла младића (1987. годиште), ромске националности, који је лежао, сав у опекотинама. Хитна помоћ је збринула повређеног и превезла га до Ургентног центра, а полицији је, касније, јављено, да је несретнику пола тела у тешким опекотинама. Даљу његову судбину не знамо...

Такође, свеже нам је и сећање на крађу бакарних каблова почињену у ТС 110/10 kV „Калуђерица“. Тада су уништене све струјне везе (75) погонског уземљења отвореног разводног постројења 110 kV. У самој згради 10 kV разводног постројења, у кабловском простору, демонтирано је погонско уземљење 10 kV, скинуте су и исечене везе трансформаторске заштите... Све у свему, много рада и новца је било уложено да се штета поправи.

Дакле, нормалном човеку је јасно да крађа бакра лоповима доноси малу финансијску корист и велики ризик да је плате сопственим животом. Несумњиво је и да се тим чином наноси огромна штета грађанима и Електродистрибуцији. Стога, да би се избегле такве, нежељене и врло ризичне ситуације, ЕДБ ће и надаље упозоравати јавност о овом проблему. Али, пошто су апели недовољни, све су прилике да ћемо, као додатну меру одбране од недоказаних силеџија, трафостанице морати да штитимо и бодљикавом жицом!

ТС 35/10 kV „Борча 2“

Позови 340 – 5555 ради информације

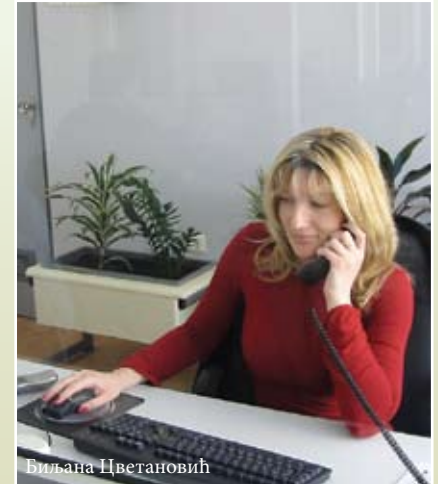
Информативни центар ЕДБ-а

Информативни центар ЕДБ-а званично је почео са радом 4. јуна 2003. године и био је, у то време, први те врсте у Србији. Од преко четрдесет заинтересованих и пријављених кандидата за рад у тада новоформираном Информативном центру, после обављеног тестирања, примљена су три оператера. Данас је запослено тринаест извршилаца, који сваког радног дана, од 7 до 21 сат, стрпљиво, телефонски или путем електронске поште, одговарају на питања купаца.

- У почетку смо само давали информације о репрограму дуга, али како су купци од нас свакодневно тражили одговоре на разноврсна питања, осим што смо морали да повећавамо број извршилаца, убрзано смо

се и оспособљавали да пружамо исцрпне и тачне одговоре на сва могућа питања – каже Дејан Димитријевић, водећи оператер и један од прва три запослена у Инфо центру, додајући да су, током нешто више од седам година рада, оператерима у Центру постављена сва питања којих се људски ум може сетити.

Данас сваки од оператера у току радног дана обави од 150 до 250 разговора са купцима, зависно од дешавања на мрежи, годишњег доба и нарочито од тога да ли има кварова, а Центар дневно, у просеку, забележи преко хиљаду позива. Осим информација о актуелним кваровима, планираним искључењима, стању на ЕДБ рачунима, цени електричне енергије и посебним погодностима за купце, оператери прихватају и пријаве кварова на електродистрибутивној мрежи, као и рекламације на услуге. Такође, дају информације о начину и промени услова прикључења на електродистрибутивну мрежу и стицању статуса потрошача, о привременим прикључцима и многе друге. Захваљујући њиховом раду су, пре свих, диспечери растеређени контакта са купцима како би се усредсредили на свој део посла, а првенствено анализу кварова и вођење диспечерских дневника.

Биљана Цветановић

ПОХВАЛА ЗА РАД ПРИЈА

Оператери Информативног центра ЕДБ-а ретко су у прилици да јавно добију похвале. Не зато што су нељубазни или што посао не обављају професионално, већ зато што купци, нарочито ако им не одговара информација коју су добили (о актуелним кваровима, планираним искључењима, стању на рачуну за домаћинства, цени електричне енергије и слично), заборава да захвале оператерима који им неуморно, свакодневно одговарају на питања.

Наравно, има и изузетака. Тако је 18. јуна у Инфо центар стигла Захвалница у којој Кућа хране Лазаревић захваљује оператерима, а посебно оператеру број четири, за исказану професионалност у раду.

Сазнали смо да број четири крије име колегинице Биљана Цветановић, па смо је замолили да нам укратко објасни шта је подстакло ове купце да јавно изразе задовољство и похвале рад оператера.

- Господин се јавио и замолио да неког пошаљемо јер му је угрожена производња, а он, како је рекао, није знао шта да ради. Није чак нагласио ни да је у питању производња хране – присећа се Биљана. Проверила сам и сазнала да купац заиста има проблема са напајањем, односно да две фазе не раде. Убрзо су ме диспечери обавестили да је једна екипа, иако су тог дана многе екипе биле ангажоване на отклањању последица невремена, кренула баш да отклони овај квар. Наравно, није ми било тешко да окренем телефонски број купца и обавестим га да је екипа на путу. А, на његово питање како се зovem, одговорила сам оператер број четири - каже Биљана, смејући се.

ДА ЛИ СТЕ ВИ ТАСТЕР ШЕСТ?

У свакодневном раду оператери су у прилици да чују многа, понекад и невероватна питања. Кажу, све што смислите и помислите да је немогуће да неко пита, већ су нас питали. Почев од оног да их редовно питају да ли су у браку, па ако сазнају да нису, нуде ћерке, сестричине, братанце или се, понекад, понуде и сами. Редовно се и жале. На политичку ситуацију, болове у разним деловима тела, лекаре, министре...Свашта и траже. Рецимо, да им се хитно пошаље екипа да провери шта није у реду са струјом, јер када узму у руку даљински управљач од телевизора, трне им рука! Ни мање, ни више.

Причама из „оператерске радионице“ засмејава нас и Љиљана Исаиловић. Издвајамо ону када је госпођа, пратећи упутства аутоматске секретарице да за разговор са оператером притисне тастер шест, питала:

- Да ли сам вас добро притисла?

Дејан Димитријевић додаје да њему није ништа необично када га по јављању купац пита:

- Да ли сте ви тастер шест?

- Јесам – одговара им спремно Дејан.

Присећа се чак и за њега невероватног догађаја када га је, после пет минута разговора, током којих је одговарао на многа питања, купац зачуђено упитао:

- Извините, са ким ја причам? Да ли сте ви аутомат или човек?

И оператери понекад имају своје „звездане“ тренутке. Греше и они, па се после данима смеју и препричавају догађај. Једном је, тачно у 7 сати ујутро, уместо да пита саговорницу има ли јефтину струју, колегиница питала:

- Имате ли јефтину фризуру?

Понекад и оператери ујутро кажу добро вече, а десе се и оне омашке: - Колико ормара имате у струјомеру?

И тако из дана у дан. Мало застану, предахну и већ за неколико тренутака опет се чује:

- Добар дан, изволите, оператер тај и тај...

Савладани метеоролошки екстремни забележени прошле зиме

Претходни зимски период се може на крају сврстати у категорију „нормално“, без обзира на то што су се током посматраног периода смењивали екстремно топли и хладни таласи. Вршно оптерећење конзумног подручја ПД „ЕДБ“ остварено је 26. јануара, а проток електричне енергије остварен тог дана представља други по реду максимум у погледу преузете електричне енергије, први после прошлогодишњег апсолутног максимума.

Презентација Годишњег извештаја о оптерећењу мреже

Зимски период у коме стручњаци Службе за планирање и анализу рада ДЕЕС прате оптерећење елемената мреже нешто је дужи од календарске зиме, односно обухвата период од почетка новембра прошле, до краја фебруара ове године. Вршно оптерећење конзумног подручја ПД „ЕДБ“ остварено је 26. јануара 2010. године, у 18 часова и 45 минута и износило је 1.585,3 MW, при чему је тог дана дневна преузета енергија износила 35.256,8 MWh. Остварени проток електричне енергије представља други по реду максимум у погледу преузете електричне енергије, први после прошлогодишњег апсолутног максимума.

- У поређењу са прошлим, овог зимског периода преузето је 0,76 одсто више активне енергије, а реактивне енергије мање за 5,7 одсто – истакао је мр Душан Вукотић, шеф Службе за планирање и анализу рада ДЕЕС, на презентацији Годишњег извештаја о оптерећењу елемената мреже, која је одржана у месецу јуну. - Сасвим је реално да преузета активна електрична енергија буде на нивоу прошлогодишњег оствареног протока, рекао је том приликом Вукотић, будући да је овај зимски период био само привидно топлији у односу на прошлогодишњи по метеоролошким параметрима, који је, подсећања ради, због изузетно дугих периода ледених таласа био нешто „изнад нормале“.

Протекла зима у категорији „нормално“

У протеклом зимском периоду забележени су дуготрајни периоди хладних, тачније екстремно ледених таласа, при чему је први, забележен у месецу децембру, био нешто краћи, док је други дужи, трајао непрекидно од средине месеца јануара до средине фебруара. Ипак, посебна карактеристика ове зиме је период изузетно топлих дана током целог новембра и крајем децембра, а посебно уочи Нове године. Просечна средња температура износила је 4,65 степени Целзијуса и према статистичким показатељима нормалности метеоролошких услова, као и према количини падавина, претходни зимски период се може

сврстати у категорију „нормално“, без обзира на то што су се током посматраног периода смењивали изузетно топли и хладни таласи.

- Појава ледених таласа је по правилу условљавала изузетан пораст оптерећења конзума, при чему је период дуготрајних ледених дана током друге половине месеца јануара довео до кулминације остварењем вршног оптерећења конзума, са изузетно великим утицајем топлотне инерције конзума – оценио је Вукотић, подсећајући да је забележено 27 дана са средњом дневном температуром испод нуле, што је далеко више од стогодишњег просека који износи 21 дан. Најнижа еквивалентна температура је забележена 20. децембра и износила је минус 18,17 степени Целзијуса, а у Београду су ове зиме забележена 43 дана са снежним покривачем (просек за главни град је између 30 и 40 дана).

Вршна остварења нешто испод очекиваних, али просечна већа од претходних

Током овог зимског периода било је девет дана са остварењем вршне снаге изнад 1.500 MW, док је са вршном снагом изнад 1.400 MW било укупно четрдесет дана, за разлику од претходне зиме када их је било укупно тридесет два. Карактеристично за овај, посматрани период, је да нису остварена дневна вршна оптерећења изнад 1.600 MW. Иначе, била су прогнозирана остварења изнад 1.600 MW управо за карактеристичан дан уочи Нове године, али због остварења екстремних температура у току тог периода није дошло до тог остварења. Такође, важно је напоменути да није било примене ограничења у испоруци електричне енергије, које би додатно утицале на евентуално смањење оптерећења, јер се по правилу она примењују у данима са великим оптерећењима на нашем конзумном подручју. У току анализираних периода просечна дневна вршна снага износила је 1317,9 MW и већа је за 0,53 одсто у односу на прошлогодишњи зимски период.

- У погледу протока дневне електричне енергије било је четрдесет шест дана са дневном енергијом изнад 30.000 MWh, за разлику од прошлогодишњег зимског периода када их је било четрдесет један, при чему је просечна дневна преузета активна енергија износила 28.380 MWh, и у односу на прошлогодишњу је већа за 0,34 одсто каже Вукотић, додајући да је уочено да се поправио просечан фактор снаге, како на нивоу зимског периода, тако и за поједине месеце, тако да је његова садашња вредност за зимски период изнад очекиваних 0,98 одсто. Реално је очекивати, предвиђа он, да се та вредност задржи, али и даље поправља, пре свега због наставка кампање уградње кондензаторских батерија на нисконапонској страни трансформаторских станица 10/0,4 kV, али и планова уградње компензације на 10 kV напонском нивоу, као и спровођењу Акционог плана на смањењу техничких губитака.

Већ наредног зимског периода, будући да се реално очекује да ће се тренд раста оптерећења наставити, очекује се остварење вршног оптерећења реда величине од пре равно десет година. Такође, очекује се да вршна остварења дневних протока буду изнад 35.000 MWh, али, по свему судећи, не преко остварења током „гасне кризе“.

М. Стојанић

За боље „газдовање“ енергијом

Једна од приоритетних мера за повећање енергетске ефикасности у Србији јесте добро газдовање енергијом, које подразумева организован начин праћења потрошње енергије и предузимање мера за смањење те потрошње. Отуда је за повећање енергетске ефикасности потребно увођење енергетског менаџмента у потрошњи енергије, пре свега за велике потрошаче – поручио је министар енергетике, Петар Шкундрић, отварајући стручни скуп који је у оквиру „Студије за увођење енергетског менаџмента у секторима потрошње енергије у Србији“, одржан у Привредној комори Србије, средином јуна месеца.

Иначе, реализацију студије финансира Јапанска агенција за међународну сарадњу (ЈИСА). Њено спровођење је почело у августу прошле, а комплетан завршетак овог пројекта је планиран за крај ове године. Ово је била трећа посета јапанских експерата нашој земљи, која је организована са циљем да се стручној јавности презентују досадашњи резултати студије. Затим, нацрт будућег система енергетског менаџмента у Србији и план за његово спровођење, као и да се прикупе конструктивни савети и сугестије за даљи рад. Осим тога, учесници скупа су били у прилици да се упознају са резултатима енергетских ревизија у два репрезентативна објекта у Србији, као и могућностима примене тих мера у пракси.

Амбасадор Јапана, Тошио Тсунозаки, је том приликом изразио очекивање да ће реализација овог пројекта допринети даљем проширењу пријатељских односа Србије и Јапана, истакавши да је стабилно снабдевање енергијом важно и због привлачења страних инвестиција.

- Кроз именовање особа задужених да воде рачуна о рационалној употреби енергије и увођење система обавезујућег

извештавања о потрошњи енергије и предузетим мерама, за велике потрошаче планирамо да остваримо значајне уштеде на овом пољу - навео је Шкундрић. Он је казао и да је Министарство енергетике завршило рад на новом закону о енергетици, који ће ускоро ући у јавну расправу. А осим тог закона, у току је и израда закона о рационалној употреби енергије, којим је предвиђено оснивање Фонда за енергетску ефикасност. Циљ овог закона је да омогући и подстакне одговорно, рационално и дугорочно одрживо коришћење енергије. Према речима Шкундрића, законом о рационалној употреби енергије такође треба да се створи правни основ за увођење субвенција, фискалних и других олакшица и подстицаја за пројекте унапређења енергетске ефикасности.

ПЛАЋЕНО ОДСУСТВО ПО ОСНОВУ ДОБРОВОЉНОГ ДАВАЊА КРВИ

Из Службе за радне односе смо добили обавештење о измењеном начину коришћења плаћеног одсуства по основу добровољног давања крви. Одлуком директора ПД „ЕДБ“, од 15. јуна ове године, наведено одсуство ће се одобравати на основу потврде надлежног Института за трансфузију крви Србије, која се Служби за радне односе подноси непосредно након давања крви, односно најкасније у року од седам дана од издавања потврде.

Подсећамо да сходно важећим прописима запослени по основу давања крви остварује право на коришћење плаћеног одсуства у трајању од два радна дана, рачунајући и дан давања крви. За остваривање овог права давалац крви Служби за радне односе подноси захтев и потврду Института о давању крви.

КАДРОВСКЕ ПРОМЕНЕ

Јун 2010.

Засновали радни однос

1. Саша Ранковић, струковни инжењер електронике, сарадник у Служби за телекомуникације, Сектора за телекомуникације и мреже, дирекција за информатику и телекомуникације, на неодређено време.

Престао радни однос

1. Зоран Животић, возач Д, Ц, Е категорије, возач хидрауличне платформе у Служби одржавања и енергетике у Погону Гроцка, Дирекција приградска, преминуо;
2. Аца Дренковић, средња електротехничка школа енергетског смера, самостални референт у Служби за анализу догађаја на ДЕЕС, Погон оперативног управљања ДЕЕС, Дирекција управљања, старосна пензија;
3. Милош Маринковић, електромонтер мрежа и постројења, пословођа у Одељењу подземних водова 10 и 1 kV, Погон II Јут, Дирекција градска, старосна пензија;
4. Милован Чучуковић, електромонтер, самостални референт у Служби енергетике Погона Обреновац, Дирекција приградска, старосна пензија;
5. Соња Здилар, дипломирани правник, правник у Служби за заступање и уговарање Сектора за правне послове, Дирекција за правне послове и људске ресурсе, старосна пензија;
6. Драшко Стојадиновић, електромонтер, КВ електромонтер у Одељењу бројила Погона I Београд, Дирекције за снабдевање електричном енергијом, старосна пензија;
7. Моника Лалић, дипломирани правник, правник у Служби за заступање и уговарање Сектора за правне послове, Дирекција за правне послове и људске ресурсе, отказ од стране запосленог.

Пушачима заиста одзвонило

Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму ступио је на снагу 15. маја 2010. године. У прелазном року, који ће трајати 180 дана од дана ступања на снагу, односно до 11. новембра, правна лица и предузетници су дужни да ускладе свој рад са његовим одредбама. Послодавац може, али није у обавези, да обезбеди посебну просторију за пушење.

У Србији, према последњем истраживању Министарства здравља Србије из 2006. године, у категорији пушача је сваки трећи одрасли грађанин. Сваког дана се у нашој земљи попуши око 73 милиона цигарета, а пушаче то кошта нешто преко три милиона евра. Значи, за годину дана Срби на цигарете потроше 1.800.000.000 евра. Не помажу ни упозорења да је дувански дим масовни убица и најчешћи узрочник малигних и кардио - васкуларних обољења.

У Србији је још 95. године забрањено пушење у затвореним просторијама јер су непушачи који су изложени дејству „секундарног пушења“ готово у истом проценту изложени ризицима обољевања као и пушачи. Наиме, дувански дим који се посредно удише (пасивно пушење), званично је класификован као канцерогена мешавина која код људи може да узрокује рак, најчешће плућа, а често смртоносне, акутне и хроничне болести срца, као и мождани удар.

Дакле, Закон је, коначно, стигао и код нас. Ми смо, додуше, имали и до сада читав сет прописа из ове области, као Закон о дувану, па Закон о забрани пушења у затвореним просторијама и Закон о оглашавању, али се ништа од тога није примењивало. Рецимо, раније донети закон из ове области дозвољавао је пушење у оним радним просторијама у којима су сви запослени пушачи. Овај, нови Закон, далеко ригорознији од претходних, јасно ставља на знање да пушење више није друштвено прихватљиво понашање и потпуно га забрањује у сваком затвореном радном и јавном простору.

Замолили смо Соњу Милојевић, директорку Дирекције за правне послове и људске ресурсе, да прокоментарише одредбе које највише дотичу запослене у ЕДБ-у.

- Изузетак од забране пушења у затвореном радном простору прописан је само као могућност, али не и обавеза за послодавца. Јер, послодавац може, али не мора, да обезбеди посебну просторију за пушење, при чему је и та могућност Законом условљена – објашњава нам Соња, додајући да су услови које је Закон прописао као обавезне за просторије за пушење врло компликовани. Прво, у њима не сме да се служи и конзумира храна или пиће, нити се сме обављати делатност, затим, изнад врата мора стајати видљива ознака „Просторија за пушење“, као и да буде јасно назначен број лица која у исто време могу бити у просторији за пушење, у зависности од капацитета вентилационог система за пречишћавање ваздуха. Такође, испред улаза и у самој

Само ружно сећање

БРАНИТЕ, ЈА И ДАЉЕ ПУШИМ!

Дуван је донет из Америке, а његова употреба забрањивана је кроз историју. Папа Урбан VIII кажњавао је пушаче изопштењем, Мурат IV је за њих чак предвиђао смртну казну, а Луј XIII им је конфисковао имовину. Ипак, заједничко свим епохама је то да се пушење настављало без обзира на забране и казне. Ништа оне нису помогле.

Разлог је тај што је никотинска зависност, каже наука, једна од најтежих зависности, попут хероинске. Било како било, у свету, према подацима Светске здравствене организације из 2008. године, пуши више од једне милијарде људи.

просторији за пушење, мора се обезбедити да се у случају квара вентилационог система аутоматски појави ознака: „Забрањено пушење због квара на вентилационом систему“. Али, то није све! Просторија мора бити у целини затворена и са клизним вратима која се морају самостално затварати, мора бити опремљена вентилационим системом физички одвојеним од другог вентилационог система, а ваздух из просторије не сме да се рециклира него се мора путем вентилационог система извести у отворени простор.

Из свега реченог види се да је законско увођење правила забране пушења у затвореном радном простору знатно ригорозније решење него раније, а о контроли спровођења законских решења, каже Соња, поред класичних законских решења о надзору над спровођењем закона, укључујући и инспекцијски надзор, Закон уводи и установу контроле забране пушења, коју обавља одговорно лице. То лице може писмено да задужи једно или више запослених лица да у његово име и за његов рачун контролишу забрану пушења. То, објашњава нам, по природи представља облик унутрашње контроле над применом Закона.

Закон садржи и детаљна правила надзора над његовим спровођењем, који врше ресорна министарства, преко својих инспекција и инспектора. За непридржавање су предвиђене казнене одредбе и то 5.000 за физичка лица на лицу места, затим од 500.000 до милион динара за правна лица, а за одговорно лице у фирми казна је од 30 до 50 хиљада динара.

У циљу спровођења у живот Закона, прелазним решењима је прописано да правна лица и предузетници у чијим објектима је забрањено пушење, ускладе свој рад са његовим одредбама у року од 180 дана од дана ступања на снагу, односно до 11. новембра 2010. године.

- Доношење Закона је, ван сваке сумње, од изузетне важности за остваривање уставних права грађана на живот, здраве услове рада и здраву животну средину – закључује Соња – а ми додајемо да је уз све што је прописано и предвиђено пушачима заиста одзвонило.

М.Стојанић

Две реке, један град и брод

Синдикат ЕДБ, у сарадњи са компанијом Јахтинг клуб „Кеј“, поклања запосленима бесплатну карту за крстарење, која важи за четири особе, сваке вечери у термину од 20 до 22 часа. Поред незаборавне вожње и несвакидашњег погледа на Београд, освежићете и знање из историје Београда, а чућете и занимљиве приче капетана Пера.

Као ретко који град, Београд лежи на две реке, мада се многи буне и кажу да је то погрешна твдња, јер град лежи на пет река – поред Саве и Дунава, ту су још Тамнава, Колубара и Топчидерска река. Две или пет, већини не значи много, јер Београђани ретко користе ово богатство. Најбројнији су они који се са београдским рекама друже само на слављима организованим на сплавовима, када је све, од рецимо свадбене торте, до хаљина и фризура, важније од божанског погледа на град и мира који човек само на реци може да осети.

На заказану вожњу бродом стигла сам у последњем тренутку, пробијајући се кроз загушене и ужарене београдске улице, под благом дозом стреса. Довољном да поквари разне ужитке, али показало се, недовољном да засени овај доживљај. Дакле, шта се на реци деси не знам, али да, чим ногом крочиш на палубу, из „пете брзине“ упловиш директно у нирвану, тврдим стопроцентно.

Укрцавам се на брод у близини ушћа Саве у Дунав, тамо где Сава љуби Дунав, много пре него Дунав пољуби море, тачно преко пута Пословног центра „Ушће“, а недалеко од споменика „Вечна ватра“ у Парку пријатељства. Испловљавамо, да уживо видимо призоре које смо, из овог угла, углавном гледали на разгледницама и календарима. Освежавајуће пиће, добро друштво, леп поглед, залазак сунца, галебови, кајакаши, јахте, чамци, рибари, купачи ... и, наравно, капетан Пера, да

употпуну речни амбијент. Затим се пред нашим очима смењује историја. Калемегдан се некако намеће као централни мотив града, а Калемегданска тврђава као најзначајнији културно – историјски споменик Београда. Затим се ниже нови бисер, Небојшина кула, у којој је за време турске владавине погубљен грчки родољуб, Рига од Фере. Одмах за њом видимо тријумфални споменик, Калемегдански победник, смештен на највишем беду Калемегданске тврђаве, а који је изradio Иван Мештровић, у част победе српске војске над Отоманском и Аустро – Угарском империјом у ратовима од 1912. до 1918. године. Са палубе већ назиремо куполе Саборне цркве и Патријаршијски двор, затим Бранков мост, чији је званични назив у комунистичко време био Мост братства и јединства, а првобитно се звао Мост витешког Краља Александра. Код Београдског сајма смо се окренули и наставили узводно, све до Куле Сибињанин Јанка, на Гардошу. Мало смо разгледали обриси Коњског острва и Великог ратног острва и завидели купачима на познатом и омиљеном земунском купалишту „Лидо“, па смо се, колико сам стигла да видим, опет окренули и заповили низводно, ка некадашњем Спортском центру „25. мај“, а данас СЦ „Милан Гале Мушкатировић“. У даљини се видео Панчевачки мост, чији је први назив био Мост Краља Петра II.

Места поред којих смо прошли набрајам по сећању, насумице и без прецизног реда. Јер, толико тога лепог и значајног овде може да се види да је готово немогуће хронолошки све набројати, осим ако ниси све уредно записивао. Ја, признајем, нисам, јер ми је превише лепих приказа одвлачило поглед и пажњу.

Београд је лети најлепши са река. Он тада живи на обалама Дунава и Саве. Београд је, без сумње, са река најлепши у свим годишњим добима. Зато вам предлагем да сулуде шетње врелим београдским асфалтом замените крстарењем Дунавом. А, када једном на тај начин удахнете мирис реке, увек ћете јој се враћати.

М. Стојанић

„Срећна бова“

Капетан Петар Ђорђевић повео нас је до „Срећне бове“, на ушћу Саве у Дунав. То место, каже предање, има велику енергију коју производи седамдесет притока Саве и Дунава, које се овде спајају у једну реку.

- То је тачно 1406 километара далеко од Шварцвалда и 1106 километара од Црног мора. Баш на том месту многи парови кажу судбоносно ДА, па као што две реке, које се споје у једну, нико не може да раздвоји, тако и те парове нико не може да одвоји једне од других – прича нам капетан Пера, додајући кроз смех да је зато јако, јако важно, да водимо рачуна са ким упловљавамо у брачне воде. Да не буде после као са оним што је на неком Мосту љубави закључао своју љубав катанцем, кључ бацито у поток, како је и налагао обичај, а после неколико година затекли га да „рони“ по поточићу и тражи кључ да откључа промашену љубав.

Они који се не венчавају могу на том месту да пожелу само једну жељу и то, како рече Пера, ако жеља испуњава два услова. Прво, да је реална, јер нереалне жеље стварају неурозу и друго, да не пожелу више од једне жеље, јер се похлепнима жеље никада не испуњавају. Тако, ако ускоро прочитате репортажу са Кубе, знајте да се моја жеља испунила.

„CIRED 2010“ у Лиону

Мр Слободан Максимовић

У француском граду Лиону, под називом „Одрживо управљање електродистрибутивним ресурсима и финансирање“, почетком јуна месеца, одржана је дводневна Радионица „CIRED 2010“. У раду овог реномираног, међународног стручног скупа, у име Електродистрибуције Београд, учествовали су мр Слободан Максимовић, шеф Службе за објекте 110 и 35 kV Сектора планске енергетике, и електроинжењер Владимир Шиљкут, руководилац Центра за интегрисани систем менаџмента.

Како су нас известиле наше колеге, на Радионици је представљено осамдесет и осам радова који су били разврстани у две основне теме, са по две под-теме:

- 1 Главне смернице политике управљања ресурсима:
 - 1.1 Пракса управљања ресурсима, регулатива и дугорочна перспектива;
 - 1.2 Мониторинг стања, ризици, пракса набавке, утицај догађаја мале вероватноће, дизајн мреже.
 - 2 Утицај нових технологија и енергетске политике на управљање ресурсима:
 - 2.1 Дистрибуирана производња и обновљиви извори, активно управљање, мониторинг и планирање мреже;
 - 2.2 Интелигентне мреже, интелигентно мерење и понашање потрошње.
- Иначе, основни вид презентација биле су постер-сесије,

током којих је сваки аутор усмено образлагао свој рад. Такође, из сваке под-теме је изабрано по шест радова који су представљени пленарно, дакле, усменим презентовањем. Према речима наших колега, током оба дана у поподневним часовима, одржавани су и округли столови на којима су разматране актуелне теме из области оптималног управљања ресурсима (Asset Management) и тзв. „паметних“ мрежа (Smart Grids).

Свој рад под називом „Економска густина оптерећења средњенапонских водова и процедура избора оптималног пресека њихових проводника“ наше цеђене колеге, мр Слободан Максимовић и Владимир Шиљкут, представили су првог дана рада овог стручног скупа.

Владимир Шиљкут представља рад

Конференција „IEEP 2010“

Регионална конференција из области енергетске ефикасности и заштите еко-система, под називом „Индустријска енергетика и заштита животне средине у земљама Југоисточне Европе“ одржана је, крајем јуна, на Златибору. Како се индустрија у земљама Југоисточне Европе суочава са сличним проблемима, Конференција је побудила значајно интересовање стручњака наше регије. Управо то је потврдио податак да су аутори из шеснаест земаља, у периоду од 22. до 26. јуна, представили чак стотину и двадесет радова.

У оквиру Треће сесије Конференције, посвећене теми „Енергетска ефикасност у индустрији“, колеге електроинжењери Владимир Шиљкут из ЕДБ-а и Ђорђе Манић, из Клиничког центра Србије, представили су свој рад „Утицај прикључења когенеративног постројења у Клиничком центру Србије на животну средину и електродистрибутивни систем“. А, поред њих, трећи коаутор је и наш колега, електроинжењер Ненад Милић.

Након презентације је уследила жива дискусија у којој су учествовали представници Агенције за енергетску ефикасност Србије. Они су, као једни од носилаца реализације пројекта когенерације у Клиничком центру Србије, изразили велико задовољство што је овакав рад представљен. Учествојући у дискусији, интересовање за ову тему су изразили и остали представници организатора. Посебно су се захвалили што је рад, по њиховом, односно по позиву господина Љубе Маћића, директора Агенције за енергетику, накнадно и у кратком року припремљен, достављен и презентован.

Иspoљено је велико интересовање, пре свега, по питању могућности и спремности електродистрибутивних предузећа за даља, очекивана прикључења оваквих врста постројења

дистрибуиране производње електричне енергије на њихове системе – оценио је Владимир Шиљкут. А како је било и конкретних питања о мерењима у самом когенеративном постројењу, након његовог пуштања у рад, на овај сет питања одговарао је коаутор Манић, који је у КЦС задужен за његову експлоатацију и одржавање.

Несумњиво је да је тема о утицају прикључења когенеративног постројења у Клиничком центру Србије на животну средину и електродистрибутивни систем, изузетно актуелна и интересантна, будући да је чак и по окончању рада сесије, у току паузе која је уследила, била настављена неформална дискусија између коаутора рада и заинтересованих колега из Агенције за енергетску ефикасност, представника организатора, али и пројектаната који су својевремено учествовали у изради идејног пројекта овог постројења.

Мотор - генераторска група

...ni bo
kuhinje
irpezo
kancelari
kompu
spavaće
dečije so
dužeci
tepisi